

9.8.2005

05-321/249

Sj/ava
Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2005-1155/249
Strn dnr	-----
Saap./Anl.	16-08-2005

Kaupunginkanslian lausuntopyyntö 7.6.2005 Dnro 2005 - 1155 / 249

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSEN KAUTTA RAHA-
AUTOMAATTIYHDISTYKSELLE PERUSTAMISKUSTANNUKSIIN
AVUSTUSTA HAKENEISTA HANKKEISTA

Sosv 2005-321

Sosiaalilautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että Raha-
automaattiyhdistykselle annettaisiin seuraavan sisältöinen lausunto:

Erityisasumista ja palvelua tarvitaan mm. opiskelijoille, nuorille, ikään-
tyville, eri tavoin vammaisille tai kuntoutujille sekä osalle asunnottomia.
Erityisryhmien asemaa pyritään helpottamaan useilla toimenpiteillä
Helsingissä. Sosiaalitoimessa ratkaisut liittyvät asumisen tukeen ja tä-
män resurssointiin. Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan lähivuo-
sina on tarpeen kehittää ja ottaa käyttöön erilaisia, useamman hallinto-
kunnan ja kolmannen sektorin yhteisiä toimintamalleja esim. asumis-
neuvoja, ilta- yöpartiot, tukihenkilötoiminta sekä tiivistää entisestään yh-
teistyötä sosiaali- terveys- ja asuntotoimessa pääkaupunkiseudulla.
Vaikeimmin asutettaville tulee löytää uusia, pysyviä ratkaisuja myös ra-
hoitukseen. (Viite toimenpide-ehdotuksia: Asunnottomien asumispalve-
lujen kehittäminen pääkaupunkiseudulla Helsingin kaupunki, talous- ja
suunnittelukeskuksen julkaisuja 2/2005.)

Y-säätiön ja Sininauhasäätiön hankkeet tukevat pääkaupunkiseudun
asunnottomuuden vähentämishjelmaa. Sosiaalilautakunnan näke-
myksen mukaan pysyviä tukiasuntoja ja hoitokoteja tai tuetun asumisen
yhteisöjä sekä asumisen tukipalveluja tarvitaan edelleen lisää pääkau-
punkiseudun asunnottomuuden vähentämiseksi. Vuoden 2004 marras-
kuussa pääkaupunkiseudulla oli noin 4 200 asunnottomia yksinäisruo-
kakuntaa, joista Helsingissä noin 3 300. Pääkaupunkiseudun asunnot-
tomuuden vähentämishjelman toteuttamista koordinoivan kaupunkien
työryhmän toimesta on arvioitu asunnottomuusluvun sisältämien asun-
nottomien asutettavuutta erityyppisiin asumismuotoihin. Asutettavuus-
tarkastelun mukaan noin 70 % pääkaupunkiseudun asunnottomista

9.8.2005

tarvitsee asumisen onnistumiseksi erityistoimenpiteitä. Heistä yli puolet on ns. vaikeimmin asutettavia asunnottomia, joiden on arvioitu pääsääntöisesti tarvitsevan palveluasumistasoisen asumisyksikön. Suomen ympäristöministeriön arviointiraportti (2005) tuetun asumisen malleista korostaa tuen merkitystä asunnottomuuden vähentämiseksi. Ensisijaisesti tarvitaan tavallinen vuokra-asunto tai tukiasunto, johon liittyy yhteistyössä asukkaan kanssa suunniteltu tuki ja tukiverkosto. Raportin mukaan päihde- ja/tai mielenterveysongelmansa hoitoon motivoitumattomat jäävät tuetun asumisen ulkopuolelle.

Kolmantena hankkeena, josta on pyydetty lausuntoa, on Käpytikka ry:n Käpytikan koti. Se on kehitysvammaisille nuorille suunnattu asumishanke. Tulevien asukkaiden palvelutarve vastaa lähinnä kehitysvammaisten autettua tai ohjattua asumista, johon on tarvetta. Tällä hetkellä kehitysvammaisille henkilöille tarkoitettuihin erityishuollon asumisyksiköihin odottaa pääsyä yhteensä 180 helsinkiläistä, joista 68 on kiireellisesti asumispaikan tarpeessa. Erityishuoltona järjestettävään autettuun asumiseen, jossa henkilökunta on paikalla ympäri vuorokauden, jonottaa 101 henkilöä, joista 42 on välittömässä asumispaikan tarpeessa.

Helsingin sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan hankkeet, joista Raha-automaattiyhdistys on pyytänyt lausuntoa, ovat erittäin tarpeellisia. Samalla sosiaalilautakunta toteaa, että sosiaalivirasto ei kuitenkaan tässä vaiheessa voi sitoutua hankkeisiin. Asumiseen liittyvien palvelujen tuottajat valitaan kilpailuttamalla, ellei kaupunki itse tuota palveluja. Kilpailuttamisen jälkeen palvelujen osto tai tilojen vuokraaminen voi tapahtua vain vuosittaisen kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa. Tärkeää on, että hankkeiden kokonaiskustannukset pysyvät kohtuullisina. Seuraavassa on sosiaalilautakunnan hankekohittaiset lausunnot puoltojärjestyksessä.

Y-SÄÄTIÖ

MATALAN KYNNYKSEN TUKIASUNTOJEN HANKINTA JA PERUSKORJAUS

Y-säätiö hakee Raha-automaattiyhdistykseltä avustusta 2 315 000 euroa matalan kynnyksen tukiasuntojen hankintaan ja peruskorjaukseen. Hakemuksen mukaan hanke valmistuisi vuoden 2007 kesällä. Y-säätiö hankkii ja peruskorjaa kiinteistön kaikkein vaikeimmin asutettavien asunnottomien hätä- ja ensiasunnoiksi. Matalan kynnyksen koti antaa kodin kaikkein vaikeimmin asutettaville ihmisille aluksi hätmajoitukseen ja myöhemmin pysyväisluonteiseen asumiseen. Asuntoja tulee 24 kappaletta. Alustavasti tilaksi on suunniteltu Kiinteistö Oy Helsingin Kartanonkaari 29 tiloja. Hanke on tarkoitus toteuttaa yhdessä Helsingin

9.8.2005

kaupungin kanssa osana pääkaupunkiseudun asunnottomuusohjelmaa. Alustavien suunnitelmien mukaan sosiaalivirasto järjestäisi asunmispalvelut. Helsingissä ei ole riittävästi yksityisiä tai muita palveluntarjoajia kaikkein vaikeimmin asutettavien, kadulla asuvien tai äkillisesti ilman kotia jäävien auttamiseksi.

Sosiaalilautakunta puoltaa Y-säätiön hanketta. Samalla sosiaalilautakunta toteaa, että sosiaalivirasto ei kuitenkaan tässä vaiheessa voi sitoutua hankkeeseen. Asumiseen liittyvien palvelujen tuottajat valitaan kilpailuttamalla, ellei kaupunki itse tuota palveluja. Kilpailuttamisen jälkeen palvelujen osto tai tilojen vuokraaminen voi tapahtua vain vuosittaisen kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa.

SININAUHASÄÄTIÖ
TUKIASUMISYKSIKÖN PUOLIMATKANKODIT PESSI JA ILLUSIA
SEKÄ TOIMINTAKESKUS, Mäkelänkatu 50

Sininauhasäätiö on Sininauhaliiton hallinnoima säätiö. Sen tavoitteena on olla mukana poistamassa asunnottomuutta henkilöiltä, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen. Sininauhasäätiö hakee Raha-automaattiyhdistykseltä 4 705 000 euroa tukiasumisyksikön hankintaan osoitteesta Mäkelänkatu 50. Suunnitelman mukaan kiinteistöön tulee puolimatkankodit Pessi ja Illusia sekä toimintakeskus. Asuntoja on noin 50. Asunnot on tarkoitettu helsinkiläisille asunnottomille, jotka eivät ole saaneet tai kyenneet pitämään niin sanottua normaalia asuntoa. Asuntojen lisäksi asukkaille tarjotaan vapaa-aika-, työ- ja harrastustilat. Hanke tukee pääkaupunkiseudun asunnottomuuden vähentämishohjelmaa. Rakentamisaikataulu on riippuvainen myös rakentamisluvan saamisesta.

Sosiaalilautakunta puoltaa Sininauhasäätiön hanketta. Samalla sosiaalilautakunta toteaa, että sosiaalivirasto ei kuitenkaan tässä vaiheessa voi sitoutua hankkeeseen. Asumiseen liittyvien palvelujen tuottajat valitaan kilpailuttamalla, ellei kaupunki itse tuota palveluja. Kilpailuttamisen jälkeen palvelujen osto tai tilojen vuokraaminen voi tapahtua vain vuosittaisen kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa.

9.8.2005

KÄPYTIKKA RY:N HANKE 20 KEHITYSVAMMAISEN NUOREN ASUNNON RAKENTAMISEKSI

Käpytikka ry hakee Raha-automaattiyhdistykseltä 1 426 000 euron avustusta Käpytikän koti -hankkeen perustamiskustannuksiin. Kyseessä on 20 kehitysvammaiselle nuorelle tarkoitettu asuintalo, jossa suunnitellaan järjestettäväksi kehitysvammaisten henkilöiden asumista.

Helsingin kaupungin sosiaalivirasto on puoltanut tontin varaamista Käpytikka ry:lle. Käpytikka ry on kehitysvammaisten nuorten vanhempien muodostama yhdistys. Hankkeen tarkoituksena on rakennuttaa talo, johon muuttavat asumaan yhdistykseen kuuluvien perheiden 18 kehitysvammaista nuorta sekä kaksi Helsingin kaupungin sosiaaliviraston osoittamaa asukasta. Tulevien asukkaiden palvelutarve vastaa lähinnä kehitysvammaisten autettua tai ohjattua asumista.

Hanke vastaa Helsingin kaupungin sosiaaliviraston palvelurakennetta ja -tarvetta ja sitä voidaan pitää avohuollon toimintayksikkönä. Helsingin kaupungin sosiaalivirasto järjesti vuonna 2004 omana toimintana kehitysvammaisten autettua asumista yhteensä 15 asumisyksikössä. Ostopalveluja hankittiin yhteensä 21 autetusta asumisyksiköstä.

Tällä hetkellä kehitysvammaisille henkilöille tarkoitettuihin erityishuollon asumisyksiköihin odottaa pääsyä yhteensä 180 helsinkiläistä, joista 68 on kiireellisesti asumispaikan tarpeessa. Erityishuoltona järjestettävään autettuun asumiseen, jossa henkilökunta on paikalla ympäri vuorokauden, jonottaa 101 henkilöä, joista 42 on välittömässä asumispaikan tarpeessa.

Käpytikka-koti edustaa uutta toimintatapaa. Talon omistaa ja siitä vastaa Käpytikka ry tai tätä tarkoitusta varten perustettava säätiö. Alustavien suunnitelmien mukaan Helsingin kaupunki järjestäisi Käpytikka kodissa kehitysvammaisten asukkaiden tarpeiden mukaisesti asumiseen liittyvät palvelut. Asumiseen liittyvien palvelujen tuottaja valitaan kilpailuttamalla, ellei kaupunki itse tuota palveluja. Helsingin kaupungin Sosiaalivirasto edellyttää, että asumispalveluja saavat henkilöt ovat helsinkiläisiä.

Hanketta varten on osoitettu tontti nro 23124/25 Arabianrannasta. Hankkeen sijoituspaikaksi Arabianranta on erinomainen alue. Palvelut ovat lähellä ja liikenneyhteydet ovat hyvät. Käpytikka ry:n rakennusoikeus sijoittuu keskelle lamellitaloa, joka Käpytikän länsipuolella jatkuu YH-Suomi Oy:n rakennuttamana HITAS-kerrostalona ja itäpuolella

9.8.2005

Asuntotuotantotoimiston rakennuttamana kaupungin vuokrakerrostalona. Rakennuksen kerroskorkeus voi vaihdella viidestä seitsemään. Käpytikatalon kohdalla optimaalinen rakennuksen kerrosluku on kuusi, josta maantasokerros käsittää asukkaita palvelevia yhteistiloja ja ylin kerros saunaosaston ja kerhotiloja terasseineen. Asuintilat sijoittuvat neljään keskimmäiseen kerrokseen.

Sosiaaliviraston näkökulmasta Käpytikka-kodin tulevien asukkaiden nykyinen palvelutarve vastaa joko kehitysvammaisten autettua ja ohjattua asumista. Tilojen toiminnallisuuden kannalta hanke on eniten palvelua tarvitsevien asukkaiden osalta verrattavissa sosiaaliviraston omana toimintana toteutettaviin ryhmäkoteihin. Sosiaalivirasto on toteuttamassa omana hankkeenaan Viikin kehitysvammaisten ryhmäkodin 10 asukkaalle. Sen suunnitteluohjeet ovat sovellettavissa myös tähän ostopalveluhankkeeseen. Yhdistyksen kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella tarkoitus on rakentaa pysyvä koti talon asukkaille. Siten hankkeen suunnittelussa tulee ottaa huomioon asukkaiden tulevaisuudessa todennäköisesti kasvava palvelutarve ja asukkaiden turvallisuuteen ja tilojen toiminnallisuuteen vaikuttavat näkökohdat.

Sosiaalivirasto edellyttää omilta ja ostopalvelua toteuttavilta kehitysvammahuollon sekä vaikeavammaisten asumishankkeiltaan seuraavia seikkoja:

- sprinklausjärjestelmän toteuttaminen
- kaikissa tiloissa on voitava liikkua sekä pyörätuolilla että avustajan kanssa
- pyörätuolien pesupaikka ja lataamo sekä säilytystila sijoitetaan talon sisään tulon välittömään yhteyteen
- kylpy- ja wc tilat ovat liikkumisesteisille mitoitettuja
- kylpy- ja wc tilat ovat invavarustettuja
- asukkaiden avustajan tarpeen huomioon ottaminen mm. kylpyhuonekalusteita sijoitettaessa
- mahdollisille apuvälineille suunnitellaan riittävät säilytystilat.

Tilojen suunnittelussa on otettava huomioon asumiseen liittyvien palvelujen järjestäminen. Tilojen tulee olla sellaiset, että henkilökunta pystyy työskentelemään joustavasti. Erityisesti on varmistuttava siitä, että yksi henkilö pystyy yöaikana valvomaan paljon apua tarvitsevien asukkaiden tiloja siten, ettei osa asukkaista joudu esimerkiksi useista kerroksista johtuen olemaan kohtuuttoman pitkää aikaa ilman henkilökunnan paikalla oloa.

Sosiaaliviraston näkemyksen mukaan Käpytikka-kodin kustannustason tulee noudattaa aravavuokratalojen kustannustasoa. Talon yleisten tilo-

9.8.2005

jen osuus sisältäen palvelutilat ei voi olennaisella tavalla poiketa viraston omien hankkeiden vastaavasta.

Sosiaalilautakunta puoltaa Käpytikka ry:n hanketta. Samalla sosiaalilautakunta toteaa, että sosiaalivirasto ei kuitenkaan tässä vaiheessa voi sitoutua hankkeeseen. Asumiseen liittyvien palvelujen tuottajat valitaan kilpailuttamalla, ellei kaupunki itse tuota palveluja. Kilpailuttamisen jälkeen palvelujen osto tai tilojen vuokraaminen voi tapahtua vain vuosittaisen kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion puitteissa.

Lisätiedot:

Neiman Taru, asunnott.sos.palv. päällikkö, puhelin 310 43398

Hautamäki Marjo, ts. kehittämiskonsultti, puhelin 310 43715

Rehtilä Inkeri, erityisasiantuntija, puhelin 310 62841

SOSIAALILAUTAKUNTA

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Astrid Gartz
puheenjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Anneli Levänen
pöytäkirjanpitäjä

LIITTEET

Liite 1 Läheteasiakirjat
Liite 2 Selvitys sosiaali- ja terveystalouden mitoituksista